

IN MEMORIAM

ЗОРАН ЂЕРИЋ
(1960–2024)

Зоран Ђерић би, уверен сам у то, желео да га памтимо пре свега као песника. Суштином свог бића то је уистину и био. Међутим, опсег његових интересовања и деловања захвата бројне области, о чему сведочи његова импресивна биографија.

Дипломирао је, магистрирао и докторирао на Филозофском факултету у Новом Саду. Писао је поезију и есеје, научне студије из области књижевности, позоришта и филма. Преводио са више словенских језика.

Био је члан Управног одбора Друштва књижевника Војводине, те члан Одељења за сценске уметности и музику Матице српске у Новом Саду, Уредништва *Зборника Матице српске за сценске уметности и музику* и Уредништва *Зборника Матице српске за славистику*. Деловао је у оквиру Савета Европског филмског фестивала Палић, Уредништва часописа *Златна трепа* (Друштво књижевника Војводине), Редакције часописа за луткарску уметност *Ниши* у издању Позоришног музеја Војводине и часописа за позоришну и визуелну уметност *Ајон* (Бања Лука), као и Редакције *Енциклопедије Републике Српске*.

Био је и главни и одговорни уредник часописа *Поља*. Радио је у Културном центру Новог Сада као уредник књижевних програма, а потом и као уредник издавачке делатности. Био је лектор за српски језик на Универзитету у Лођу, гостујући професор на универзитетима у Прагу, Гдањску, Кракову, Новом Саду.

На књижевну сцену ступио је 1983. збирком песама *Талој* у издању „Прве књиге Матице српске“. Поезија му је превођена на енглески, француски, руски, пољски, румунски, мађарски, словачки, бугарски, словеначки и македонски језик. Међу бројним књижевним наградама и признањима истичу се Бранкова награда Матице српске (1981), Печат вароши сремскокарловачке (1982), Награда „Павле Марковић Адамов“

(1996), Награда ДКВ за превод године (2005), Награда ДКВ за књигу године (2015), Награда „Ђура Јакшић“ (2015), Змајева награда Матице српске (2024). Такође, добитник је и других признања, међу којима је и Вукова награда (2020) за театрологију и филмологију. Указом председника Републике Србије, од 12. фебруара 2020. године, одликован је Златном медаљом за заслуге – за изузетне заслуге у културним делатностима, посебно у области позоришне уметности. Добитник је и Златне медаље „Јован Ђорђевић“, коју додељује Српско народно позориште, за допринос позоришту и позоришној уметности (2022). Друштво новосадских књижевника је 2025. године њему у част установило књижевну Награду „Зоран Ђерић“.

Што се тиче Ђерићевог деловања у домену сценских уметности, и оно је обележено разуђеношћу његовог ангажмана. Његов допринос значајан је пре свега у областима позоришне теорије, праксе и педагогије, али се окушао и као драмски писац. Запажен је и као преводилац драмских текстова, пре свега са пољског језика, те као приређивач избора драма – *Нова српска драма 2007–2015*. (Стеријино позорје, 2016) и *Алманах драме Друштва новосадских књижевника* (Друштво новосадских књижевника, 2022).

У два мандата бивао је управник Позоришта младих те Српског народног позоришта. Као управник и као свестрано образован човек, Ђерић је дао значајан допринос у формирању репертоарске политике ове две театарске куће и водио их у складу са својим карактером – тихо, ненаметљиво и са њему својственом мирноћом. Правде и сећања ради треба рећи да се све то дешавало у временима не увек и не превише наклоњеним позоришту.

Био је главни и одговорни уредник часописа *Сцена* од 2013. до 2016. године, као и помоћник директора Стеријиног позорја. Такође, дао је и немерљив допринос као уредник издавачке делатности Стеријиног позорја. Предавао је на Академији умјетности у Бањој Луци, у свим звањима.

Објавио је 65 књига (ауторских и преводилачких). Из области позоришта: *Незасићење: пољска драматургија XX века* (2006), *Историја Вићолда Гомбровича* (2008), *Тестиостерон. Нова пољска драматургија* (2009), *Позориште и филм* (2010), *Вићкацијева Луда локомотива: између филма и позоришта* (2010), *Драматуршки постојскрипцијум* (2014), *Позориште лућака у Новом Саду / оснивање* (са Љиљаном Динић, 2014), *Лућака и маска у српској култури: од обредног до позоришног чина* (приредили: Љиљана Динић и Зоран Ђерић, 2014), *Лућкарство у Србији: од вацарских до соколских сцена* (приредили: Љиљана Динић и Зоран Ђерић, 2015), *Драмско дело Бранислава Нушића – традиција и савременост*. Међународни симпозијум, приредио Зоран Ђерић / *Dramatic*

opus of Branislav Nušić – Tradition and Contemporariness. International Symposium, Edited Zoran Đerić (Стеријино позорје, Нови Сад 2015), *Jurkovskom u частī. Зборник рагова* (приредио Зоран Ђерић, 2016), *A tribute to Jurkowski*. Collection of Papers, edited by Zoran Đerić, The Theatre Museum of Vojvodina, International Children's Theatre Festival, Open University Subotica 2017; *Луїкарски симулакруми: ѿрилози истѿорији луїкарских ѿзоришћѿа у Србији*, Матица српска, 2021; *Смисао драме*, Стеријино позорје, 2025; *70 ѿгодина Дјечјеї ѿзоришћѿа Републице Српске*, Зоран Ђерић и Лука Кецман (носиоци научноистраживачког дјела), Дјечје позориште Републике Српске, Бања Лука 2026. И у овом домену долази до снажног изражаја разноликост Ђерићевих интересовања, али и широк обухват његових знања.

Предео је с пољског језика књиге: Vjeslav Hejno, *Umetnost lutkarske režije*; Henrik Jurkovski, *Teorija lutkarstva, II*; Henrik Jurkovski, *Lutka u kulturi, I и II*.

Као што је већ речено, Зоран Ђерић је пре свега био песник, и то значајан песник. Од 1982. године када се уписује у књигу лауреата Фестивала поезије младих у Врбасу, он низом поетских збирки исказује свој осебујни таленат и оригиналност израза. Његова поезија не личи на друге, самосвојна је и препознатљива, премда кроз њу провејавају наслаге (песничке) ерудиције. Ако је и учио, учио је од најбољих, па наученом давао снажан сопствени печат.

Упркос свему реченом, Зорана ћемо памтити као тихог, одмереног, дискретног човека. Тако нас је и напустио. У тишини.

Горан Ибрајѿер
Стеријино позорје
goranibrajter@gmailcom